Tot passa quan res no passa

Per PepMaria el dv., 30/03/2012 - 09:00

Quan tenim una mala època, sempre podem consolar-nos pensant que "ja vindran temps millors", que "tot passa". Però només deixant passar el temps potser no arriben temps millors.Potser tot passa quan no deixem pasar el present: quan res no passa.Les reflexions d'en Misael Alexeitx, un noble rus del segle XIX posat a treballador manual, ens poden ajudar a penetrar aquesta paradoxa. Misael Alexeitx, protagonista de la novel·la "La meva vida" (1896) d'Anton Txèkhov, és un noble que decideix dedicar-se al treball manual. Això li comporta el menyspreu de molts perquè suposa la violació d'un "codi d'honor" de les classes altes de la capital de província escenari del relat. En un moment de tribulació per aquest menyspreu, en Misael es conforta afirmant: "Tot passa". És a dir: "No pensis que la desgràcia present durarà sempre". Però saber que "tot passa" no implica que puguem passar pel present de puntetes, deixant que s'escolin les hores... Perquè també és veritat que "res no passa". Precisament al darrer capítol de la novel·la de Txèkhov, el mateix protagonista, tot fent balanç de la seva vida, afirma: "Si tingués desitjos de fer-me fer un anell, escolliria la següent inscripció: *Res no passa*. Crec que res no passa sense deixar petjada i que cadascun dels nostres actes, per petit que sigui, té importància per a la vida present i per a la futura. El que he sofert, no ha passat en va. Les meves grans desgràcies i la meva paciència ha commogut els cors de la gent rica i ara... ja no es riuen de mi; i quan passo entre les parades del mercat ja no em tiren aigua. S'han acostumat a veure'm convertit en un obrer i no se'ls fa estrany que jo, de família noble, porti cubells de pintura i instal·li vidres; al contrari, em fan encàrrecs de bona gana i sóc considerat com un bon mestre i com el millor contractista..." *(*Anton Chejov *Mi Vida* Barcelona, Bruguera, 1981, p.213).Txèkhov ens convida aquí a viure el present en profunditat i amb honestedat perquè "cadascun dels nostres actes, per petit que sigui, té importància per a la vida present i per a la futura". I recalca que si responem a situacions difícils amb amor a la veritat de la pròpia vida ("El pugó es menja l'herba, el rovell el ferro, la mentida l'ànima" repeteix Riedka, l'amic d'en Misael), aleshores podrem afirmar: "les meves grans desgràcies i la meva paciència ha commogut els cors de la gent". En què quedem: "Tot passa" o "res no passa"? O bé, "Tot passa i res no passa"? Potser la formulació adequada és: *Tot passa quan res no passa*. Quan visc el present amb profunditat i esperit de servei, s'obren les esperances de futur per a mi i per a la família humana.Aquesta connexió em recorda al que afirma Ignasi de Loiola: "el que está en desolación, trabaje de estar en paciencia... y piense que será presto consolado, poniendo las diligencias contra la tal desolación" (Exercicis Espirituals n.330). Però Ignasi afegeix: "el que está en consolación piense cómo se habrá en la desolación que después vendrà, tomando nuevas fuerzas para entonces" (n.323). Perquè no sols passarà la tristesa ("desolación"): també passarà la joia (consolación"). Per tant, si estàs en la tristesa, pensa que tard o d'hora arribarà l'alegria; si estàs en l'alegria, pensa que tard o d'hora arribarà la tristesa. La tristesa demana paciència i diligència; l'alegria demana contenció i reserva d'energies. Aquesta és la virtut cardinal de la temprança, que consisteix a mantenir la serenitat i el rumb sense fer bestieses ni en moments difícils ni en moments d'eufòria.Per cert, bona Pasqua! Per Pasqua celebrem que *Jesús va passar* per aquest món amb temprança: treballant per la dignitat humana sense fer-se enrere davant de la tortura i la mort.